

Дефектолог-мұғалім Қирабай Гүлзаттың лауазымдық міндеттері

1. Жалпы ережелер

1.1. Осы лауазымдық нұсқаулық ҚР «Білім туралы» заңына, ҚР Еңбек кодексіне, «Педагог қызметкерлер мен оларға теңестірілген тұлғалардың лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы (ҚР БГМ 2009 жылғы 13 шілдедегі қосынышармен және озгерістермен №338 бүйрығы), Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2022 жылғы 31 наурыздагы № 121 бүйрығы, «Білім беру үйимдарында психологиялық-педагогикалық қолдан отыру қағидаларын бекіту туралы» (ҚР БГМ 2022 жылғы 12 қаңтардағы №6 бүйрығы) бүйрықтарга сәйкес әзірленген.

1.2. Арнайы педагог (дефектолог-мұғалім, дефектолог, логопед-мұғалім, логопед, олигофренопедагог, сурдопедагог, тифлопедагог) қызметке Т.Есетов атындағы №264 мектеп-лицей басшысының бүйрығымен тағайындалатын және босатылатын мамандар санатына жатады.

1.3. Арнайы педагог Психологиялық-педагогикалық колдау қызметінің аясында (ары қарай ППК) тікелей инклузивтік білім беруді үйлестірушіге немесе Қолдау қызметінің басшысына бағынады.

1.4. Арнайы педагог Психологиялық-педагогикалық қолдау қызметінің қызметкери болып табылады және онда пәнаралық негізде жұмыс істейді.

1.5. Арнайы педагог қызметіне «Дефектология» мамандығы бойынша жоғары педагогикалық білімі бар маман тағайындалады.

1.6. Арнайы педагог өз қызметінде мына құжаттарды басшылыққа алады:

- Бала құқықтары туралы конвенция;
- «Қазақстан Республикасындағы баланың құқықтары туралы» Заңы;
- «Кемтар балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдау туралы» Заңы;
- ҚР «Білім туралы» Заңы;
- ҚР әлеуметтік және инклузивтік білім беру мәселелері бойынша заннамасы;
- Т.Есетов атындағы № 264 мектеп-лицейінің жарғысы;
- Т.Есетов атындағы № 264 мектеп-лицейінің еңбек тәртібінің ережелері;
- Т.Есетов атындағы №264 мектеп-лицейі басшылығының бүйрықтары мен үкімдері;
- еңбекті қорғау, қауіпсіздік ережелері және өрттен сактану ережелері мен нормалары;
- осы лауазымдық нұсқаулық;
- еңбек шарты.

1.7. Арнайы педагог төмендегі мәселелерді білуі керек:

- Қазақстан Республикасының Конституциясын;
- БҰҰ балалар құқығы туралы конвенциясын;
- Қазақстан Республикасының «Білім туралы», Кемтар балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдау туралы», «Қазақстан Республикасындағы балалар құқығы туралы» зандарды және инклузивтік білім беру мәселелері бойынша басқа да нормативтік актілерді;

1.8. Арнайы педагогтің жалақысы оның білімі мен біліктілік деңгейіне сәйкес есептеледі.

1.9. Арнайы педагог Т.Есетов атындағы №264 мектеп-лицеі басшысының бекіткен **16 сағаттық жұмыс аптасынан** құрылатын қалыпты жұмыс күні тізімінде кесте бойынша жұмыс істейді.

2. Қызыметтері

Арнайы педагогке төмендегі қызыметтер жүктеледі:

2.1. Білім алушының физикалық, психикалық, сөйлеу тілі, неврологиялық мәртебесін ескере отырып, ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалауды жүзеге асыру, сөйлеу және психофизикалық дамуын тексеру, құжаттаманы жүргізу және талдау;

2.2. Психологиялық-медициналық-педагогикалық консультациялардың ұсынымдары мен Үлгілік оку бағдарламаларына сәйкес ұйымдастырылған оку қызыметін жоспарлау және жүзеге асыру;

2.3. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен дамытушылық жұмысты жүзеге асыру;

2.4. Үлгілік оку бағдарламасы негізінде жеке оку бағдарламасы және жеке-дамыту бағдарламаларын әзірлеу, әртүрлі білім беру жағдайларында мүмкіндіктері шектеулі балаларды психологиялық-педагогикалық сүйемелдеуді жүзеге асыру;

3. Дауазымдық міндеттері

Арнайы педагогтің міндеттері:

3.1. Кәсіптік әрекетін өзінің құзыреттілігінің аясында жүргізу.

3.2. Мүмкіндіктері шектеулі оқушыларға психологиялық жайлы және қауіпсіз жағдай тудыруға көмектесу. Түзете білім беру үдерісінде оқушылардың өмірі мен денсаулығын сақтаумен қамтамасыз ету.

3.3. Мүмкіндіктері шектеулі оқушыларды тексеру, олардың дамуындағы ауытқышылдықтарының құрылымы мен байқалу айқындығын анықтау, тексеру нәтижелері бойынша тұжырымдама жасау және оларды рұқсат етілетін көлемде ата-аналарына және педагогтарға (оқушылар дамуындағы мәселелерде және оларды женүде бағдарлау мақсатында) жеткізу.

3.4. Түзете жұмысының міндеттерін, формасын, тәсілдерін анықтау, бастапқы зерделік немесе сенсорлық бұзылыстардың салдарынан туындауы мүмкін туынды бұзылыстардың алдын алу, оқушылардың дамуындағы жүйкелік-психикалық ауытқышылдықтарды жену, зерделік және сенсорлық бұзылыстарды барынша түзетуге бағытталған жеке даму бағдарламасы аясындағы түзете дамыту жұмысын жүргізу.

3.5. Балаларды ПМПК-ке, психологиялық, медициналық орталықтарға (қажет болған жағдайда) жіберу.

3.6. Сабак өткізу үшін мүмкіндіктері шектеулі оқушыларды психофизикалық, сенсорлық және зерделік жағдайын, олардың жас шамасын есепке ала отырып, топтарды жинақтау.

3.7. Т.Есетов атындағы №264 мектеп-лицеінде жүргізілетін қолдау үдерісі мен түзете білім беру үдерісінің барлық субъектілерінің (әкімшілік, педагогтар ұжымы, ата-аналар) және оқушылардың арасында делдал болу.

3.8. Мүмкіндіктері шектеулі оқушылардың заманауи білім беру кеңістігінде бейімделу жобаларын жүзеге асыру саласындағы Т.Есетов атындағы №264 мектеп-лицеінің болжалдық мүмкіндіктерін талдау.

- тексеру нәтижелерін тиісті формаларда құжаттайды;

- зерттеу нәтижелері бойынша оқушылардың ерекше білім беру қажеттіліктерін анықтайды;

- оқушыларға психологиялық-педагогикалық қолдау көрсетудің жеке бағдарламаларын жасайды;

- окушылармен жеке және топтық сабактар жүргізеді;
- мұғалімдерге, ата-аналарға кеңес береді;
- психологиялық-педагогикалық қолдау көрсету бағдарламаларын іске асыру нәтижелерінің мониторингін жүзеге асырады;
- әлеуметтік серіктестермен өзара қарым-қатынас жасайды

3.9. Болжау, жоспарлау және ұйымдастыру:

- мүмкіндіктері шектеулі балалармен түзете дамыту жұмысының жеке бағдарламаларын ресурстық қамсыздандыру;
- педагогтардың арнайы педагогика және психология саласындағы кәсіптік құзыретін жоғарылату бойынша шаралар;
- мүмкіндіктері шектеулі окушылардың ата-аналарын түзету жұмысыныңдері, мазмұны мен табыстырылғы туралы хабардар ету;
- окуда қыындықтары бар балалар туралы ақпаратты жинау және қорландыру;
- окушылармен түзете дамыту жұмысының жеке бағдарламасын жүзеге асыруды мониторигілеу жүйесі;
- мектеп практикасындағы инклюзивтік білім беру саласындағы қабылданған шешімдерді орындау.

3.10. Әзірлеу және пайдалану:

- оқушылардың даму бұзылыстарын женуге бағытталған түзете дамыту жұмысының аprobацияланған және авторлық бағдарламасын, сабактар циклын;
- мүмкіндіктері шектеулі оқушыларды кешенді түрде тексеру мен қолдаудың жеке бағдарламаларын;
- мектеп және жаңуя жағдайындағы мүмкіндіктері шектеулі окушылармен жұмыс бойынша педагогтарға, мамандарға және ата-аналарға арналған ұсынымдар.

3.11. Т.Есетов атындағы №264 мектеп-лицейінің және жаңуялық тәрбиелеу жағдайындағы мүмкіндіктері шектеулі оқушылардың бұзылыстарын жену бойынша түзету жұмысының міндеттері мен ерекшеліктері туралы хабарлау мақсатында білім беру үдерісіне қатысушылармен (педагогтар мен ата-аналар) кеңес беру жұмысын жүргізу.

3.12. Қатысу:

- әдістемелік бірлестіктер мен әдістемелік жұмыстың басқа түрінің әрекеттеріне;
- тәжірибелік-эксперименталдық әрекеттерге;
- Педагогтар кеңесіне, ППК қызметінің отырыстарына;
- Ата-аналар үшін откізілетін шараларға (жиналыстар, семинар-практикумдер, дөңгелек үстелдер және т.б.).

3.13. Балаларды тексеруге және түзете-дамыту жұмыстарын жүргізуге арналған көрнекі құралдар мен материалдар.

3.14. Қажетті құжаттамаларды, аналитикалық-статистикалық есепті (тексеру мен жүргізілген түзету сабактарының нәтижелерін бейнелейтін, берілген формадағы жылдық есепті құру) қабылданған формада ресімдеу және жүргізу, ПМПК үшін балаларды тексеру және түзету жұмысы нәтижелері бойынша тұжырымдама жасау.

3.15. Өзінің кәсіптік жұмысын орындағанда Т.Есетов атындағы №264 мектеп-лицейінің жарғысын, еңбекті қорғау ережелері мен нормасын сақтау, қауіпсіздік техникасын, санитарлық және өртке қарсы ережелерді, еңбек тәртібін, еңбек тәртібінің ішкі ережелерін орындау.

4. Құқықтары

Арнайы педагогтің құқығы:

4.1. Т.Есетов атындағы №264 мектеп-лицейінің әкімшілігінен өзінің лауазымдық міндеттері мен құқықтарын орындауға, кәсіпптік міндеттерін табысты орындауға қажетті жағдай туғызуды;

Т.Есетов атындағы №264 мектеп-лицейінің директорынан өзінің күзыреттілігіне кіретін мәселелер бойынша ақпараттар мен құжаттарды талап ету.

4.5. Қатысу құқығы:

- Т.Есетов атындағы №264 мектеп-лицейінің даму стратегиясын, білім беру бағдарламасын, концепциясын әзірлеуге, Психологиялық-педагогикалық қолдау қызметінің бағдарламасын құруға және жоспарлауға;
- сәйкес келетін нормативтік құжаттарды (ППҚ қызметінің атқарымы, күзыреттілігі, міндеттері, жауапкершілігі туралы ережелер) әзірлеуге;
- арнайы педагогтардың калалық және облыстық семинарларына, жиналыстарға, ғылыми-әдістемелік конференциялардың жұмысына қатысуға.

4.6. Өзінің жұмысын жинақтай, тексерілген ақпараттарды пайдалана отырып, ғылыми және белгіліғылыми басылымдарда жариялану.

4.7. Кәсіптік біліктілігін арттыру, өз еркімен сәйкес келетін біліктілік санатқа аттестациядан өтүге және аттестациядан табысты өткен жағдайда оны алу.

5. Жауапкершілігі

5.1. Арнайы педагог мына жұмыстарға жауапты болады:

- тәрбиелеу-оқыту үдерісінде еңбек тәртібін, өнеркәсіптік санитария және өрттен сақтану ережелерін, еңбекті қорғау ережелерін, санитарлық-гигиеналық ережелерді сақтауга;
- баланың құқығы мен еркіндігінің бұзылғандығы үшін;
- түзете білім беру үдерісін жүргізу кезінде баланың өмірі мен денсаулығы үшін;
- құжаматтама жүргізу және оны сақтау;
- тексеру кезінде алынған материалдар мен мәліметтердің құпиялышының сақтау;
- баланы тексерау кезінде (өзінің күзыретінің аясында) негізделмеген тұжырымдама жасау, оның салдарынан баланың дene және психикалық денсаулығының нашарлауы және әрбір баламен жүргізілетін түзете жұмысы нәтижесінің төмендеуі үшін;
- оқу жоспарына және оқу үдерісінің кестесіне сәйкес түзете білім беру бағдарламасын толық көлемде жүзеге асырылмағаны үшін.

Құжаттама

1. Жылдық жұмыс жоспары;
2. Жұмыс уақытының циклограммасы;
3. Арнайы педагогтің әрбір балаға жасалған педагогикалық диагностика нәтижелері (жетістіктер карасы);
4. ЕББҚ ететін оқушыларды психологиялық-педагогикалық қолдаудың жеке бағдарламалары;
5. Жеке-дара және топтық сабактардың болжалды жоспары(негізгі пәндер бойынша жеке оқу бағдарламалары немесе бейімделген жалпы білім беру бағдарламалары);
6. Окушылармен жеке-дара және топтық сабактардың күнделікті жоспары;
7. Балалардың түзету сабактарына қатысуын есепке алу журналы;
8. Балалардың жеке дәптерлері;
9. Ата-аналармен жұмыс жоспары;
10. Мектеп мұғалімдерімен жүргізілетін жұмыс жоспары;
11. Жыл бойғы істелген жұмыс туралы есеп;
12. Кабинеттің паспорты.

Нұсқаулықпен таныстырылды _____ _____ (қолы) 03.09.2024 (күні)